

Esteettömyystarkastelu

Jokikylän asuinalue ja puisto, asemakaavamuutos
17.11.2022

Sisällysluettelo

- Esteettömyyden eri tasot
- Esteettömän korttelin sijainti
- Tarve esteettömyyssuosituksille asemakaavamääräyksessä
- Suositus asemakaavamääräyksistä
- Esteettömien autopaikkojen osalta huomioitavaa
- Esteettömyyden huomioiminen alueen jatkosuunnittelussa

Esteettömyyden eri tasot

- Esteettömän ympäristön vaatimukset perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999). Rakennuksien esteettömyysvaatimuksia on tarkennettu esteettömyys asetuksella (214/2017).
- Suunnittelun tueksi on laadittu esteettömän rakentamisen ohjeisto, joka sisältää kriteerit, joiden avulla ulkotilojen esteettömyyttä arvioidaan sekä ohjekortit, joiden avulla kriteerejä sovelletaan.
- Ohjeisto ja siihen liittyvät kriteerit löytyvät osoitteesta:
<https://www.hel.fi/helsinkikaikille/fi/ohjeita-suunnitteluun/esteettoman-rakentamisen-ohjeet>

Esteettömän korttelin sijainti

Osana Jokikylän asemakaavan esteettömyyden konsultointia arvioimme esteettömyyden kannalta parasta sijaintia esteettömälle korttelille. Alla esitämme huomioita eri vaihtoehdoista.

Kortteli 510

- + Leikkipuisto sijaitsee lähempänä
- + Kierrätyspiste on lähempänä
- + Muut korttelit ovat helpommin saavutettavissa

Kortteli 511

- + Juna-asema on lähempänä
- + Keskusta-alue on lähempänä
- + Bussipysäkki on lähempänä
- Valuma-aldaiden sijainti

Suosittellemme esteettömän korttelin sijainniksi korttelia 511 julkisen liikenteen ja palveluiden paremman saavutettavuuden takia.

Tarve esteettömyyssuosituksille asemakaavamääräyksessä

- Väestöennusteiden mukaan yli 65-vuotiaiden osuus Suomessa kasvaa 25,6 %:iin (1,47 miljoonaa) vuoteen 2030 mennessä, joten tulevaisuudessa esteettömyyden tarve kasvaa merkittävästi.
- Rakennetun ympäristön hyvä esteettömyyden taso mahdollistaa vammaisten henkilöiden mahdollisimman itsenäisen toiminnan ja helpottaa kaikkien käyttäjäryhmien asuinympäristössä toimintaa
- Lainsäädännön vähimmäisvaatimuksilla ei pystytä takaamaan toimivaa esteettömyyttä, jonka vuoksi näillä määräyksillä pyritään varmistamaan riittävä esteettömyyden taso Jokikylän asuinalueen suunnittelussa

Suositus asemakaavamääräyksistä

Asemakaava-alueen kortteli 511 on esteettömyyden erikoistasoa. Muilta osin asemakaavassa toteutuu esteettömyyden perustaso. Perustason ratkaisuihin kuuluvat esteettömän ympäristön yleiset vaatimukset.

Jokikylän alueen suunnittelussa huomioidaan kaikki käyttäjäryhmät ja varmistetaan, että kaikilla alueen asukkailla on yhdenvertainen mahdollisuus toimia ympäristössä ja käyttää sinne suunniteltuja palveluita.

Asemakaavaan sisältyy korttelin 511 osalta seuraavat erikoistason esteettömyyden vaatimukset:

- Alueella ei saa olla merkittäviä korkeuseroja
- Rakennusten edustalla mahdollisimman lähellä sisäänkäyntiä tulee olla vähintään 1 esteettömyysasetuksen (2 § mom. 3) mukainen esteetön autopaikka asuinrakennusta kohti ja saattoliikenteelle merkitty paikka.
- Rakennusten sisäänkäynneillä ei saa olla tasoeroja ja sisäänkäyntien tulee erottua kontrastiltaan muusta ympäristöstä (myös muusta rakennuksesta)
- Korttelin 511 rakennuksissa tulee olla apuvälinevarasto (esim. pyörätuoleille ja rollaattoreille)
- Korttelissa 511 tontin rajalta tulee olla opaslaatat tarvittaviin kohteisiin kuten sisäänkäynneille
- Kulkuväylien kulkupinnan tulee olla kova ja luistamaton

Suositus asemakaavamääräyksistä

Korttelin 511 piha-alueen suunnittelussa tulee huomioida, että piha-alueiden toimintojen tulee olla selkeästi sijoitettuja ja niille johtavat kulkuväylät ovat kovia ja tasaisia. Esteettömät autopaikat tulee sijoittaa mahdollisimman lähelle sisäänkäyntiä ja kulkuväylän sisäänkäynnille tulee olla kova ja tasainen. Piha-alueen suunnittelussa huomioidaan, että saattoliikenteen kulku piha-alueella on turvallista ja saattoliikenteelle on selkeät kulkusuunnat. Korttelin 511 tontin rajalta tulee olla opaslaatat tarvittaviin kohteisiin kuten sisäänkäynneille. Sisäänkäynti tehdään ilman tasoeroja ja sisäänkäynnin tulee erottua kontrastiltaan sekä valaistukseltaan muusta ympäristöstä. Korttelin 511 taloihin tehdään apuvälinevarastot.

Jokikylän alueella ei saa olla merkittäviä tasoeroja. Mikäli tasoerot ovat välttämättömiä, tulee ne olla ylitettävissä asianmukaisella luiskalla. Portaissa tulee olla varoitusalueet ja kaikissa askelmissa kontrastiraita sekä molemmilla puolilla portaita käsijohteet. Kulkuväylien tulee olla turvalliset erilaisille käyttäjäryhmille. Jalankulkuväylän on erotuttava pyörätiestä ja tähän voidaan käyttää erotteluraitaa jalankulkuväylän ja pyörätien välissä. Eri toiminnoista ja tasoeroista varoitetaan pinnaltaan alueen muista kulkupinnoista poikkeavia karkeapintaisia raitoja, kuten noppa- ja nupukiviä. Kulkuväylien ja liikkumisen turvallisuus tulee erityisesti huomioida parkkialueilla ja teiden ylityksissä. Kulkuväylien leveyden tulee olla min. 2300 mm, jotta koneellinen puhtaanapito on mahdollinen.

Puisto- ja leikkipuistoalueiden esteettömydessä otetaan huomioon kulkuväylien päällystemateriaalit, jotta ne mahdollistavat apuvälineillä kulkemisen. Kulkuväylien tulee olla helposti havaittavissa muusta ympäristöstä. Leikkivälineiden ja muiden kalusteiden valinnoissa huomioidaan kontrastit, jotta välineet ja kalusteet erottuvat muusta ympäristöstä. Tämän lisäksi huomioidaan, että leikkivälineet ja kalusteet ovat eri käyttäjäryhmien käytettävissä ja vähintään osaa niistä on mahdollista käyttää esteettömästi myös apuvälineestä. Jotta Jokikylän alueelta on mahdollisuus liikkua esteettömästi julkisilla kulkuvälineillä, on läheisen julkisen liikenteen pysäkin esteettömyys varmistettava.

Esteettömien autopaikkojen osalta huomioitavaa:

- Esteettömältä autopaikalta tulee olla piha-alueelle mahdollisimman lyhyt ja turvallinen reitti ja suositus on, että etäisyys on enintään 10 m.
- Kun rakennusta varten on autopaikkoja, tulee niistä vähintään yhden olla esteetön. Laskentaperiaatteena on 2 esteetöntä autopaikkaa 50 autopaikkaa kohden ja sen jälkeen yksi paikka lisää alkavaa 50 autopaikkaa kohti.
- Muiden kuin erikoistason korttelin osalta suositellaan, että tontille suunnitellusta kolmesta asiakaspaikasta vähintään yksi on esteetön autopaikka, jolloin etäisyys sisäänkäynnille olisi mahdollisimman lyhyt.
- Erikoistason korttelissa esteettömien paikkojen määrässä noudatetaan periaatetta yksi per rakennus, kuitenkin niin, että kaikki esteettömät autopaikat sijoitetaan tontille.

Esteettömyyden huomioiminen alueen jatkosuunnittelussa

- Esteettömyys tulee huomioida Jokikylän asuinalueella kokonaisuutena, ei ainoastaan esteettömän korttelin suunnittelussa.
- Erityisesti huomioita tulee kiinnittää seuraaviin toimintoihin:
  - Varmistetaan, että kulkuväylät ja yleinen kulkeminen kortteleissa ja pysäköintialueilla on turvallista kaikille käyttäjille
  - Puistoalueiden ja leikkipaikkojen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys päällystemateriaalivalinnoissa, välineiden käytettävyydessä ja havaittavuudessa
- Esteettömyyden toteutuminen tulee varmistaa asuinalueen suunnittelun eri vaiheissa arvioimalla ehdotettujen suunnitelmien esteettömyyden tasoa ja toimivuutta.